

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 19 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

FRANKRIJK.

P A R I J S, den 15den September.

Wij hebben onderscheidene nummers der dagbladen van Smyrna tot den 31sten Augustus ontvangen. De tijdingen uit Constantinopel wat in die bladen, welke het tegenwoordige turksche gouvernement zijn toegedaan, zijn niet overeenkomstig met die, welke men alomtsdien met de *Castor* ontvangen heeft.

Volgens de Correspondentien van het dagblad van Smyrna hadden de ambassadeurs der vijf mogendheden, dadelijk na de terugkomst te Constantinopel van den Kapitein *Anselma* met het negatief antwoord van *Mehemed-Ali*, de Porte op nieuw verzekerd, dat zij bij hunne eerste besluiten bleven volharden en bij gevolg het gouvernement van Zijne Hoogheid rustig moest blijven en hij geheel de zorg der zaken aan hun overlaten, welke de hunne was geworden, en dat zij die krachtadiglijk zouden voortzetten, zoodra zij van hunne respectieve hoven de laatste instructien, die zij overigens van oogenblik tot oogenblik verwachten, zouden ontvangen hebben.

Den 17den had de Admiraal *Stopford*, vergezeld van lord *Ponsonby* een bezoek bij den groot visir afgelegd. In dit onderhoud, hetwelk meer dan twee uren geduurd heeft, heeft de admiraal *Stopford* Zijne Hoogheid *Chosrew Pacha* verzekerd, dat hij instructien van zijn hof verwachtte om onmiddellijke maatregelen te nemen, ten einde *Mehemed-Ali* te noodzaken om de Ottomaanische vloot terug te geven.

De Ambassadeurs van Engeland en Frankrijk hebben denzelfden dag, den 17, tartaren op onderscheidene punten van Turkije met instructien voor hunne respectieve Consuls gezonden, om de kuipen, door welke middel *Mehemed-Ali* onlusten tracht te verspreiden, den burger oorlog in het midden van het rijk aan te stookken, te verijdelen.

Den 18den des Zondags is eene vergadering van de ambassadeurs der vijf groote vereenigde mogendheden voor de oplossing van het Oostersche geschilpunt aan boord der engelsche korvet, voerende de vlag van den admiraal *Stopford*, die te *Therapia* voor anker lag. Men heeft zich, na een lang, maar vruchteloos met het Turksch-Egyptisch graagstuk bezig gehouden en met de middelen die aangewend zullen moeten worden om *Mehemed-Ali* de teruggave der Ottomaanische vloot te verkrijgen. Des avonds heeft eene nieuwe diplomatieke bijeenkomst op het paleis van Rusland te Boujokdéré plaats gehad.

Berigten uit Madrid van den 8sten September houden in dat de feesten aldaar elkander opvolgen door de geruststellende tijdingen uit het Noorden. Een banket van 85 couverts had dien dag plaats gehad om de gelukkige gebeurtenissen te vieren.

De aandacht was tevens op de aanstaande werkzaamheden van de Cortés gevestigd; duizende gissingen werden gemaakt omtrent den geest dien de nationale vertegenwoordiging zal bezielen. Onder de heethoofden bestaat reeds groote verdeeldheid; men kan dezelve in vier Categorien verdeelen, waarvan de hoofden hunne beginselen niet ontveinzen; in de eerste plaats komen de aanhangers der Constitutie van Cadix, aan welker hoofd de heer *Arguelles* staat, wiens invloed vervallen is; daarop volgt de partij zonder naam, een niets beduidende hoop van lieden zonder kunde en deugd, meest afgezette ambtenaren en officieren, aan welker hoofd de heer *Mendizabel* is.

In de derde plaats volgt de partij der Constitutie van 1837, welke in beginselen met de partij der Constitutie van Cadix overeenstemt. Deze verwarren zich onderling, doch werken om een en hetzelfde doel te bereiken. De heeren *Orozaga*, *Caballero* en *Saona* zijn de voornaamste redenaars der partij. In de vierde plaats komt eene opregt republikeinische partij. De heer *Alonzo* kan daarvan het hoofd genoemd worden. Hij is aan zijne onwelyogelijke uitgesprokenheid en taal op de tribune de uitstekend eer verschuldigd dat hij door vijf provincien als afgevaardigde gekozen is. De kamer der afgevaardigden heeft het onderzoek der volmagten voortgezet; de verkiezing van den Minister van justitie, de heer *Arrazola*, heeft aanleiding tot hevige debatten gegeven. Vele gematigden hebben de verdediging van den minister op zich genomen en men heeft geëindigd met hem toe te laten; overigens was er niets van belang in de zitting voorgevallen.

BELGIE.

B R U S S E L, den 17den September.

De Prins *Joseph de Chimay*, benoemd tot Minister plenipotentiaris van België te 's Hage, is te Brussel aangekomen en aan het Hotel van Frankrijk afgestapt. Na een verblijf van veertien dagen alhier zal hij zich naar Holland begeven.

Eene Correspondentie uit Amsterdam aan de dagbladen van Parijs gerigt houdt in, dat Koning *Willem* besloten heeft geen ambassadeur naar België te zenden voor en aler de wijze tot liquidatie zal bepaald zijn.

De *Constitutionnel des Flandres* heeft aangekondigd dat hij zal ophouden te verschijnen en dat zijne geëhonneerden tot aan het einde van het trimester *l'Organe des Flandres* in de plaats zullen ontvangen.

Het getal vreemdelingen van alle natien, Engelschen, Duitschers, Franschen, Hollanders, enz. die dit jaar Spa bezocht hebben beloopt tot den 11den September, 2918. De Logementen zijn nog aanboudend opgevuld met bezoekers.

NEDERLANDEN.

SHERTOGENBOSCH, den 18den September.

Met genoegen vernemen wij dat de afstredende heeren leden der gewezen regtbank van koophandel ter dezer stede hebben noodzakelijk geacht in het belang van handel, fabrieken en landbouw eene aanzienlijke vergadering van notabele kooplieden binnen deze stad op morgen te beleggen, ten einde hun gevoelen in te winnen en, zoo noodig, tot daargestelling van eene kamer van Koophandel, in navolging van andere steden binnen dit rijk en zulks op grond van Zijner Majesteits besluit van den 8sten October 1815 No. 18.

Men heeft redenen te hopen dat dit lofwaardig plan veel bijval zal vinden en zulks te meer uithoofde in de provincie Noord-Brabant; waarvan deze stad de hoofdplaats is, niet eene kamer van Koophandel bestaat.

's Bosch den 17den Sept. Heden heeft de arrondissements regtbank, correctionele kamer, uitspraak gedaan in de zaak door het officie tegen den heere v. d. B..... vervolg. Deze was in den avond van 24 Aug. jl. door de stedelijke politie gearresteerd, ter zake van feitelijkheden die hij tegen de openbare magt gepleegd zoude hebben en werd dien ten gevolge door het openbaar ministerie beklaagd van feitelijke wederspanningheid (rebellie) door gedurende meer dan twee uren de Koninklijke Marechaussée en stedelijke politie bezig zijnde om, ingevolge de hun gegeven taal, het zoogenoemde slangen werpen te keer te gaan door woorden en gebaren, het zwaaijen met eenen stok, meester der Marechaussée Dirks te beletten om zijne gemelde functien uit te oefenen te 's Bosch.

De ernstige houding van dezen beschuldigten, de belangstelling der ingezetenen in alles wat aan den avond van 24 Aug. jl. verknocht is, alsmede ook in den persoon van den beklaagden hadden op de terechtzitting van Dingsdag 10 September eene aanzienlijke menigte toehoorders gelokt.

Na eenige voorafgaande formaliteiten ging de regtbank tot het getuigen verhoor over. De Wachtmeester *Dirks*, die in deze voornamelijk de beleedigde persoon zoude geweest zijn, had niets gevoeld, niets gezien, niets gehoord dat strafwaardig was: wel was hem de houding van den beklaagde eenigzins tartend voorgekomen, edoch dreigementen had hij van de zijde van den heere v. d. B..... niet bespeurd.

De hoofd agent van politie *Johannes Peters* had den beklaagde in den vroegen avond ontmoet; als wanneer deze hem, zonder aanleiding daartoe te geven, ongepast in het gezigt gekken had zeggende: ik ben het *Peters*. De getuige had voorts den beklaagde aan zijne makkers hooren toevoegen: laten wij er op slaan, bedoelende hij door deze woorden, ingevolge des getuigen opinie, de navolgende patrouille infanterie. Voorts verklaarde de getuigen dat hij dien avond duchtig geslagen was en dat de beklaagde genoeg daarin geschept had.

Wolf Hartog, trompetter der brigade Marechaussées gestationneerd te 's Bosch, ingevolge deszelfs godsdienstige gezindheid, den eed met gedekten hoofde afgelegd hebbende, verklaarde dat hij met zwaar opzet door den gedaagde op de voeten getrapt was, dat hij laatstgenoemde gade geslagen had met eenen wandelstok op schouder de openbare magt en deszelfs afzonderlijke leden in het aangezicht wrijvende en trotseerende, voorts onder het zeggen van: durf ik niet eene brandende cigaar op den rok van den wachtmeester *Dirks* werpende, zijnde deze daad, ingevolge de overtuiging van hem getuige, eveneens met zwaar opzet gepleegd.

De getuige *Veld* bevestigd deze verklaring in haar geheel; de omstandigheid dat *Wolff* met zwaar opzet op de voeten getrapt is, is hem onbekend.

De soldaat *Ut* heeft eveneens den gedaagde eene brandende cigaar op den uniformrok van *Dirks* zien werpen; hij heeft ook de woorden: durf ik niet, door den delinquant hooren bezigen; edoch hij verstout zich niet in het gemoed van zijnen evenmenschen te lezen en laat de hem gestelde vraag: of hij vermeent dat die daad met opzet gepleegd is, schroomvallig onbeantwoord.

Uit de verklaring van den laatsten getuige *a charge*, blijkt dat de gedaagde vier slangen aan een jongen gegeven had.

Eindelijk maakte de getuige *Smits*, door den gedaagde opgeroepen, aan de regtbank bekend, dat, hij in gesprek zijnde met den Wachtmeester *Dirks* en den agent *Peters*, laatstgenoemde aan

den eerstgemelde woorden had hooren toevoegen, waarvan de zin was: *deur de v. d. B., die moeten wij zien te snappen*; dat hij een oogenblik daarop zonder nog te weten wat daartoe aanleiding gaf, den gedaagde door de politie had zien wegvoeren.

Met genoegen ontwaarde uit dit alles de deelnemende menigte dat de uitbraken aan haren stadsgroot ten laste gelegd door de geruchte overdueren verhalen bespottelijk waren opgeheven, men stelde zich over het lot van den beklagde gerust, vooral toen men hem vrijmoedig de wezenlijke toedragt der zaken hoorde verhalen: Hij herinnerde zich de woorden: *ik ben het Peters*, geheugd te hebben, doch het was op het oogenblik dat de agent van politie eenige overtredding op zijn gelaat kwam nasporen; *Laten wij er op slaan* of iets dergelijks heeft hij niet gezegd; verders weet hij niet op de voeten van *Wolf Hartog* getapt te hebben, doch weet zeer wel dat hij zulks niet gezocht heeft; hij ontkent niet eene brandende cigar van zich geworpen te hebben, geeft toe, dat dezelve den wachmeester heeft kunnen raken, doch negeert ten sterkste het opzet gehad te hebben van hem te treffen; te midden het in aanhoudende gewoel der menigte kan zulks ligtelijk plaats gegrepen hebben.

In den aanvang van deszelfs requisitoir desisteerde het openbaar ministerie al spoedig van de beschuldiging van rebellie, hetzelve vermeende slechts belediging der openbare magt in de daden van den beklagde te bespeuren, doch beweert dat er ten deze een *Commandant de la Force publique* aangerand was; weshalve hetzelve eene gevangenisstraf van 6 dagen tot eene maand requirerde.

Nadat een en ander door den verdediger van den heere V. D. B. tegensproken en er wederzijds gerepliceerd was, stelde de regtbank de uitspraak op heden uit en bij dezelve werd de beklagde vrijgesproken.

Men verneemt dat het officie van dit vonnis appel zal aantekenen.

Zaterdag verspreidde zich het gerucht, of althans fluisterde men elkander in de ooren dat er des anderendaags eene zoogenaamde *ontmoeting*, anders gezegd een tweegevecht zou plaats hebben tusschen den heer . . . en den heer . . . tot den zeer fatsoenlijken stand dezer stad behoorende. Werkelijk zag men ten bepaalde tijde iemand in diepe stilte en in neergedrukte houding zich buiten de St. Janspoort begeven; hij scheen althans naar den gekromden vorm daarvan te oordeelen, bedekte wapenen en wel sabels te dragen, en weldra volgden beide de bedoelde heeren met hunne getuigen. Een ieder zag met deernis twee achtenswaardige mannen, vaders des huisgezins, op het punt van slagoffers te worden van een verkeerd geplaatst punt van eer en een oogenblik van drift met het ongeluk hunner huisgezinnen te gaan bekostigen.

Met belangstelling en angstvallig zag men dezelve zich met vasten tred verwijderen, hunne houding en al hetgene dat hagedelijk oogenblik had voorafgegaan, scheen niets anders dan den treurigsten uitslag te moeten doen verwachten. Weldra verdwenen alle de aan dat treurtroepel deelnemende personen achter de buiten bolwerken, en men zag niets meer, dan, eenige oogenblikken later, het slikkeren van een staal hetwelk nu en dan hoven de vestingwerken scheen opgeheven te worden. Ieder was vol angst en bezorgdheid, en toen het blinkend staal niet meer gezien werd, durfde men nauwelijks de oogen derwaards heen wenden, vreezende dat een noodlottige slag het gevecht geëindigd had, en dat men weldra het bloedig overschot van een der geachte strijders zou zien opdagen, en hem, dien men zoo even vol leven en bloei, de stad had zien verlaten, welligt ontzield of stervende binnen hare treurige huizen ging zien binnen dragen.

Doch groot was de vreugd van hen die ooggetuigen geweest waren van alle die doodstoebereidselen toen men de twee gemelde heeren met hunne vrienden in levenden lijve en rap ter been zag te voorschijn treden, elkander hartelijk de hand drukkende en broederlijk den weg naar 's Bosch voortzettende om verder op Bacchus altaar een dankoffer te plengen.

Intusschen dierde men zich nog niet geheel en al geruststellen en men *vroede nog steeds* eenige verborgen wond. Doch ook deze vrees verdween spoedig, toen men wal verder den persoon, dien men vroeger had zien uitgaan met voorwerpen, welke men voor verborgene wapenen had gehouden, zag terug komen met eenen *bezemslok* waarvan de punt met krijt wit gemaakt was, (misschien wel om de geraakte plaats te teekenen; en eene *kromgebogene schede* van eenen Sabel; aan den Sabel zelve bespeurde men noch bloed, noch iets hetwelk getuigde dat hij in het gevecht eene active rol gespeeld had.

Aange naam is het verder te vernemen dat tot dus verre niets van eenige kneuzing of wond bekend is, en dat beide heeren in bloeienden welstand gezien worden.

Eindhoven, den 11den September 1839.

WEL EDELE HEER!

De inhoud van het schrijven van den Directeur der afdeeling handteekening van ons beroemd teeken-instituut, gedagteekend 5 September en geplaatst in n°. 109 van Uw Geerd Dagblad, gerdert, dat ik daaromtrent niet het stiltzwygen beware; niet omdat ik die opeenstapeling van zouteloze woorden als vermogend beschouw om het door mij geleverde in Uw nummer van 31 Augustus II. openbaar gemaakte artikel bij het publiek in een leugenachtig daglicht te stellen, — want daarvoor is men, bijzonder in Eindhoven, te wel met de zaak bekend, — maar omdat dezelve als het ware met den vinger op zekeren Heer wijst, die nogtans geheel vreemd aan het geval is. Het is ook dit, dat mij reeds bij voorraad doet hopen (uwe alom bekende welwillendheid daarlatende), dat mij de plaatsing dezer regelen niet zal geweigerd worden.

In dit vertrouwen, begin ik dan eerst met te verklaren, dat het

geloof van onzen gedurende 6 dagen zoo verontwaardigd geweest zijnden Directeur, met opzigt tot de plaats van herkomst van het door hem gelaakte stuk, even ongegrond als valsch is. Neen, het komt bepaaldelijk uit Eindhoven, en is ook bepaaldelijk geschreven door iemand, welke in die stad woonachtig is. — Dus mag onze verontwaardigde Directeur zijn licht geveid oordeel opschoon, — ch schijn schamen, zodat hij ten veronderstellen in strijd met de plicht van de politie roep zijner kwadaardigheid gekost heeft.

Al die uitbraken (die men N. B. voor gene verdediging en ter uitvoering van eenen blaam wil doen doorgaan!) zullen dan ook gewis niet veel tot het vertrouwen in zijne zoo hoog opgefijzelde onpartijdigheid bijdragen, evenmin als het bekend worden der omstandigheden dat niet eens op al de voorwerpen, welke daarvoor door het deskundige lid der commissie van keuring waren uitgekozen, de prijzen zijn gevallen, en wanneer men behalve dat, geeft te overwegen, dat reeds in 1837 over zijne onpartijdigheid in gemord, zal dat vertrouwen voorzeker niet versterkt worden. In dat jaar immers, deed men niet alleen een zeker getal mededingers naar de groote medailles hun beeld naar kopij, door zekeren jongen heer, welke mede naar dat eere teeken ijverde en die men daarmede zoo gaarne zag verheerlijkt, vervaardigen (verzoeken om even als hun concurrent naar het originele stuk te teekenen werden halstarrig verworpen), — maar er werd zelfs niet betet, dat de jonge heer van B. . . , alstoen naar de kleine medaille teekende, door den secondant-onderwijzer werd geholpen.

De heer van Dyk (of liever de steller van zijnen brief) zegt wijders, dat de schrijver van het „voormeldartikel“ meer onpartijdigheid enz. in de beoordeeling van levenloze voorwerpen schijnt te bezitten, dan in die der daden van zijnen evenmensch. — Zou men hier waarlijk niet moeten denken, dat de verontwaardiging onzen Directeur het spoorbijster heeft gemaakt? Immers, wanneer men een levenloos voorwerp, door menschenhanden daargesteld, bewonderd en daarin de schoone hand des vervaardigers huldigt, kent men niet het beeld maar den maker lof toe! De man heeft mij wis niet goed begrepen; ik prijs ook (wel te verstaan, voor zoo verre het met een en ander in heeft) in het bekroonde beeld de hand des teekenaars; maar het is hier de kwestie, of de jonge heer van Bon daarvan al of niet de vervaardiger is, en om het laatste te gelooven bestaan vele redenen. Dit zal de onpartijdige lezer der onderwerpelijke zoogenaamde verdediging, ook ongetwijfeld daaruit afleiden, dat men reeds het evengemelde beeld geheel loslaat en zijne toevlugt neemt tot de overige stukken van den genoemden jongeling; welke stukken echter gansch zoo veel goedkeuring niet hebben verworven noch verdiend, als men zich schijnt in te beelden.

Het gerucht makende gerucht, ofschoon dan, zoo als van Dyk wil, niet bij de Regering, noch bij Kommissarissen noch bij zijne vrienden bekend, is nog al vrij luid geweest, want zelfs gedurende de ten toonstelling heb ik daarover in het bijzijn van een Lid der regering (dat echter door de attentie, die het verleende, misschien weinig hoorde) duchtig, spottenderwijze hooren redekavelen.

Dat ik mij deze reis al wederom met slechts twee letters teekene, ergere mijn vriend van Dyk niet; belangen van derden en de omstandigheden dat ieder mensch niet zóódanig in de maatschappij is geplaatst, dat hij voor eenen wrok van vermogende medeinwoners niet het minste behoef te vreezen, nopen wij daartoe. Al het geschrevene kan nogtans zeer wel den toets doorstaan, en wordt derhalve het gevaar wel van laster slechts beschouwd als een middelje om niet genoeg nadenkenden eenen afkeer van mijnen brief te doen krijgen, en langs dien weg den stroom van mededeeling der naakte waarheid, ware het mogelijk, tegen te houden. De namen der personen; waarvan men het „zoo algemeen verspreide gerucht“ heeft vernomen, kunnen het gereedelijkste onder de jonge teekenaars gevonden worden, welke ongetwijfeld de verlangde teregtwijzing gaarne zullen geven. —

Het bevreemd mij dat de heer van Dyk ook niet voor zijne teekeningen in de bres springt, aan dewelke toch nog al op eene verstaanbare wijze de plicht van dankbaarheid was herinnerd; of zou hij ook soms zelfs die plicht als van ondergeschikt belang achten? Men heeft wel is waar herhaaldelijk den kreet van Leve de Koning! aangeheven, hetgeen door velen als een blijk van dankbaarheid aan Z. M., als aan Hoogst denzelfden het bestaan des Instituuts verschuldigd, aangemerkt. Maar ware het wel ondoelmatig geweest, dat ter vereeniging, om zoo te spreken, van dien dankbaarheidskreet een afbeeldsel van onzen goeden Vorst of van een Lid zijns doortuchtigen gezins, in het lokaal der tentoonstelling had te geplaatst geworden, in stede van al die portretten van den dwingeland *Napoléon*, die niet allen ten getalle van 5 à 6 à 1a te hingen, maar zelfs, tot walgenstoe, overal in de zaal werden aangetroffen?

Mijne opmerking nopens het verkeerde, dat het toelaten van het doortrekken der lessen moet te weeg brengen, schijnt de man ook niet euvel te hebben opgenomen. Men mag derhalve verwachten, dat de onderwijzer daarom gehoor zal verleen, hoezeer daar mede eene opoffering van arbeidsloon, door zijnen broeder, zou moeten gepaard gaan. —

Dat deze regelen 's mans verontwaardiging niet andermaal doen opwellen is de wensch van.

V. B.

HOF VAN REKENINGEN.

Onder dezen titel vindt men in de Belgische dagbladen, dat al daar eene commissie is benoemd, ten einde de wet van den 30sten December 1830 te herzien, en voor het hof van Rekeningen een organisatie voor te bereiden en de werkzaamheden en attributen van dat collegie te regelen, alsmede een ontwerp van wet te maken nopens de beginselen van eene generale 's Rijks verantwoording der

veldmiddelen, en eindelijk een Reglement waar naar de Ministeriele Departementen en publieke administratiën in betrekking met het Hof van Rekeningen en 's Rijks schatkist zich zullen hebben te gedragen.

Wenschelijk ware het dat men met ernst op dit onderwerp ook in ons Rijk bedacht werd.

Volgens art 202 van de grondwet bestaat in ons Rijk eene rekenkamer, deze is ook bij eene wet van den 21 Junij 1820, geregeld, maar derzelver werkzaamheden zijn bij besluiten en reglementen zoodanig gewijzigd, dat men gerust durft vragen, of dat Collegie nog wel aan het doel van deszelfs daarstelling blijft of kan blijven beantwoorden?

Een zoodanig Collegie is niet alleen heilzaam, maar eene noodzakelijke behoefte voor eenen welgeregelde staat; daar in behoort men den waarborg te vinden, dat geene belastingen geheven worden dan uit kracht van eene wet, (art. 197 der grondwet); en dat geene uitgaven worden gedaan en voor geene andere onderwerpen, dan op 's Rijks begrotingen zijn toegestaan. Worden deze bepalingen steeds opgevolgd en in het oog gehouden?

Sedert de laatste negen jaren zoude dit mogelijk moerlijk zijn geweest natekomen, bij velen zijn de begrotingen slechts als provisionele creditopeningen beschouwd, maar dit dient vooral thans op te houden, nu men tot eenen staat van vrede is terug gekeerd. Aan de Rekenkamer behoort de Controle op 's Rijks ontvangsten en uitgaven, dezelve komt de bevoegdheid toe de financiële Ministeriele handelingen te beoordeelen en dezelve aan de wetten te meten.

Maar kan dat Collegie deze attributen uitoefenen bij onvoorantwoordelijke Ministers die hunne handelingen met eenen Koninklijken mantel dekken?

Heeft de Rekenkamer ook vóór het jaar 1820 onafhankelijk kunnen handelen, en aan het doel van hare daarstelling beantwoorden? Zijn alle hare instructiën ook bij de wet vastgesteld (art. 202)?

Worden niet voor het grootste gedeelte 's Rijks financiële aangelegenheden door de daarstelling van het Amortisatie Syndicaat aan het toezigt van de Rekenkamer onttrokken?

En is het waar, zoo als velen beweren, dat de werkzaamheden van de Rekenkamer thans voornamelijk maar bestaan, in het registreren en boeken der ordonnantiën die door de Ministeriele Departementen worden afgegeven? en dat het daaraan zoude zijn toeschrijven dat men dat Collegie wil laten uitsterven; ten einde daar door eene besparing in 's Rijks uitgaven te bekomen?

Het is te wenschen, dat, nu de verschillen met België vereffend zijn, en ons Rijk tot eenen geregelden staat is terug gekeerd, men met ernst zal op bedacht worden, om onze financiële aangelegenheden op eenen geregelden voet te brengen, en dat men de Rekenkamer op eenen zoodanigen voet zal organiseren, dat de ingezelden daarin eenen waarborg zullen hebben, welk zij regt hebben te vorderen.

MISSEIEN

Onder vervolgingen tegen de R. C. Geestelijkheid te Tong-King en in het koninkrijk Anam, vooral tegen de Fransche Missionarissen, medegedeeld. Een dagblad *le Capitole* heeft zich deze geweldadige onrechtigheden aangezien; hetzelfde is opregt voor den dag gekomen en heeft het gouvernement gesmeekt om deszelfs pligt te vervullen en te waken dat de Fransche geestelijkheid door de barbaarsche en heulen niet meer gepijnigd, gefolterd en vermoord worde. Deze krachtige woorden hebben reeds hunne vruchten gedragen. Begrijpelijk onmenscheelijken zijn den Maarschalk *Soult*, Minister van Buitenlandsche zaken onlangs onder de oogen gebragt en hebben de aandacht van dezen grijzen krijgsheld tot zich getrokken. De Hertog van *Dalmatie*, een oud luitenant des Keizers heeft bevestigd dat Frankrijk bescherming aan al deszelfs kinderen verschuldigd is, die aan hun zal verleend worden. De verschijning van eenige schepen op de kusten van Cochinchinne en krachtdadig genomen maatregelen, zullen ongetwijfeld voldoende zijn om een einde aan de woede van eenen barbaarschen Koning te stellen, want de vervolgingen nemen steeds toe. Zie hier wat men ten deze behel laatste nummer der jaarboeken ter verspreiding des geloofs heeft.

Het jaar 1828 is een jaar van ellende en kwellingen voor Tong-King en geheel Cochinchinne geweest. Het zwaard der vervolging heeft voortdurend vernederingen aangerigt en de Hemel is door Martelaren bevolkt geworden!!! De twee dominikaner Bisschoppen van Tong-King zijn gearresteerd en in de maand Julij onthoofd. Deze beide martelaren waren Mgr *Ignatius Delgado*, Bisschop van Mellipotame, en Mgr *Thomas Apollonius*, Bisschop van Fesscite, Coadjutor sedert den 9den September 1809.

Drie Spaansche priesters van dezelfde orde zijn insgelijks gearresteerd en onthoofd geworden. Zeven priesters van het land, vier van het distrikt der peters dominikanen, en drie van de Fransche Missionarissen zijn gearresteerd en het hoofd afgeslagen. Al die edelmoedige belijders en Martelaren hebben de kerk door moed, onverwondenheid en standvastigheid, welke zij te midden der tormenten hebben aan den dag gelegd, meer en meer luister bij gezet. Alle hebben hun bloed voor het geloof van den zaligmaker gestort."

Mgr *Joseph Maria Havard*, uit het bisdom van Rennes, Bisschop van Castorie en Vikaris Apostoliek van het Westelijk Tong-King is overleden; de Prelaat is slechts drie dagen ziek geweest, en is daar dan Tong-King zonder Bisschop! Een jong leerling van den Heer *Candalk*, genaamd *Dominikus Thien*, slechts achttien jaar oud, heeft met hun door zijne geloofsbelijdenis de Kerk verlost en in weerwil van duizende folteringen en tormenten, die hij tot aan den dood toe heeft moeten doorstaan, is hij standvastig

gebleven en heeft zijn leven met den marteldood geëindigd. De Heer *Candalk* na vele vervolgingen door 46 soldaten en heidenen verduurd te hebben, is van honger en ellende op 46 berigen van Opper-Cochinchinne omgekomen.

In ons dagblad van den 1den Septamber No. 108 zijn eenige destitutien van ambtenaren in het Groot Hertogdom Luxemburg opgegeven, die uit het dagblad *l'Echo du Luxembourg* waren overgenomen; de redactie van dat dagblad komt daarop nader terug, en zegt dat de heer *Ritter*, die Notaris en provisionele Distrikt-Commissaris was uit die laatste betrekking is ontzet, maar daar door hem en door een ieder kan verondersteld worden, dat hij als Notaris kon blijven werken, werd hem bekend gemaakt, dat iemand die uit eene betrekking ontzet is, ook onwaardig voor alle andere is, in welk geval de heer *Hess* ook verkeert, die Notaris en Burgemeester te Grevemachern was en zijn ontslag als Burgemeester heeft ontvangen, zoodat thans Grevemachern zonder Notaris is.

Dat dagblad verklaart tevens dat de berigten van ontzetting van de heeren *Hoffman* en *Spyrer* ongegrond zijn maar verder dat de heeren:

- Wyders*, Notaris te Grevemaschern.
- De Martigny*, Griffier van het Vrederegert te Remich.
- Weller*, Burgemeester te Remich.
- Louts*, Inspecteur van de Bosschen te Diekirch.
- Fontaine*, Deurwaarder te Rollingen.

Stumper idem te Grevemachern het lot van de vorige gedeeld hebben; aan de deurwaarders is geene demissie thuis gezonden maar alleen gezegd, dat zij opgehouden hadden deurwaarder te zijn.

Te Mersch heeft de Vrederegter dadelijk het kantoor van den ontzeten Notaris *Clement* verzegeld.

De Heer *Simons*, die vóór de revolutie Distrikt-Commissaris en Advokaat te Diekirch was, en later lid van de kamer der representanten te Brussel is geweest, had zijne woonplaats te Luxemburg, maar heeft van het Gouvernement het verbod ontvangen van te Luxemburg te pleiten.

STATISTIEK.

Bij koninklijke besluiten is de kerkelijke verdeling der Bisdommen van Griekenland geregeld; voormaals had eene bevolking van 763,000 zielen 10 Bisdommen die op 10 verminderd zijn, volgens de burgerlijke verdeling van 19 Provincien, enige kerkelijke bedieningen zijn ook afgeschaff, en ieder bisschop zal aartsdiakenen en kanseliers hebben, die door den staat worden bezoldigd.

De Hoofdstad Athene heeft eene bevolking van 21,869 zielen, verdeeld als volgt.

- 20,137 Schismatieke Grieken met eenen aartsbisschop, eene Synode, 14 kerken en 107 Geestelijken.
- 1,259 Roomsche Catholijken, met eene Parochiale kerk, eene kapel op het koninklijk Paleis en 4 Priesters.
- 77 Oude Lutherschen, die eene kapel en 5 Predikanten hebben.
- 61 Anglikanen, met twee kapellen en twee geestelijken.
- 53 Russische Grieken, met een Bisschop, en drie Geestelijken en eene kerk.
- 53 Mahomedanen met eene Derviche.
- 36 Israëlieten met eenen Rabbijn.
- 30 Zwitsersche Calvinisten, Hollandsche, Fransche en Duitschers, met eene kapel en een Predikant.
- 12 Presbiterianen met eene kapel en twee ministers.
- 8 Mennonieten.
- 5 Sint Simonisten.
- 4 Uniaris.
- 6 Waarvan de Godsdienst onbekend is.

De vereenigde Grieken, de vereenigde Armeniënen, de Maronisten en de Grieksche Sijriaanschen behooren tot de R. C. Kerk. (getrokken uit de *Annales van den Eerw. Heer de Luca*.)

ADVERTENTIEN.

Voor geringe belooning, biedt iemand zijne dienst aan, tot het houden van Boeken, het schrijven van Hollandsche, Fransche en Hoogduitsche Brieven, of tot eenig ander Schrijfwerk, voor heele, halve dagen of uren. Adres onder Lett. A. bij den Drukker en Uitgever dezes.

HANOVER OF ZINKINGSNUIF.

van de E R V E N is. LEON, te 's HAGE.

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuff, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn, en welke Snuff daarboven door de bevoegde Autoriteit te Kleeft is ontzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het doel van alle andere Snuffen, namelijk DE OPLOSSING VAN VERSTOPPINGS IN HET HOOFD, dat dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemeelde Snuff is thans, behalve bij de Vervaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, a 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, a 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkeliers ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld, als zijnde voor NOORD-BRABAND: 's Bosch, de Heeren

E. Lion en Zonen, boekhandelaar; te Bergenopzoom **J. C. Verkouteren**, boekhandelaar, Breda, de **Wed. H. van Doorn**, Geertruidenberg, **G. C. Hoofst**, Gemert, **J. Haest**, Heusden, **L. Veerman**, Liempde, **E. van de Sande**; Oss, **J. J. de Louw**; Tilburg, **A. van der Voort**; Uden, **P. N. Verhoeven**; Waalwijk, **J. van Lee**; en Zevenbergen; **J. van Stein**.

Voor **GELDERLAND**: Arnhem, **A. G. Klaasen**; Bommel, **J. H. Mysberg**; Dobsburg, **D. en H. Witmerink**; Harderwijk, **Uitenhage**; Kailenburg, **W. Hudius**; Nijmegen, de **Wed. Herwyer**, Nijkerk, **A. van der Elst Adz.**, Rheenen, **van Ingen**; Wageningen, **H. Meyer**; alle handelaars in Tabak en Snuif; Thiel, **C. Campagne**; en Zutphen; **P. C. Oeffelman**, boekhandelaar.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuif verzocht, zoo op het adres van den Vervaardiger, op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten te letten, daar gemelde Snuif wordt nageemaakt in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm geslagen, en met de zelfde kleur van papier omplakt worden.

Daar het getal inteekenaren toereikende is, zal met October aanstaande worden uitgegeven, de Eerste Aflevering van de **GESCHIEDENIS VAN KEIZER NAPOLEON**.

DOOR **P. M. LAURENT DE L'ARDECHE**, en versierd met 500 Afbeeldingen naar de Teekeningen van

HORACE VERNET.

Vrij gevolgd naar de Hoogduitsche uitgave. Een Deel groot 8vo.

In circa 34 Maandelijksche Afleveringen.

Maandelijks zal eene aflevering van 4 vellen druks in het licht verschijnen, en aan de inteekenaars vracht vrij (tot aan het naaste postkantoor) worden toegezonden.

Elke aflevering is op den prijs van 50 centen, voor de inteekenaren gesteld.

De inteekening blijft open uiterlijk tot 1 October aanstaande, en kan bij alle voornamste Boekhandelaren en alle Post-Directeuren binnen dit Rijk geschieden.

DÉPART DÉFINITIF.

R A B A I S E X T R A O R D I N A I R E D E 10 à 80 P C T.

F. CANONGETTE, Libraire à Amsterdam, déballe pour la dernière fois en cette Ville, à l'Hotel het oud Keizershof, chez **GOMMERS**, a l'honneur d'annoncer à MM. les Amateurs, que son déballage sera terminé définitivement cette Semaine sans remise.

Nouveaux Papiers Velins:

Schrijfpapier in folio tot f 2,70 de 500 goede Vellen.

Postpapier in 4to tot f 1,90 de 480 goede Vellen.

Et autres de tous prix, et plus de 50 sortes différentes. — Livres Français et autres, Crayons, Plumes, Cire, etc.

De Notaris **J. E. POOL** te Druten, zal als lasthebende van de beneficiaire Erfgenamen van wijlen den Heer **Mr. W. T. VAN BENNEKOM** te Wamel, op Vrijdag den 4den October 1839, des namiddags ten 3 ure, ten huize van **H. W. VAN DER SYA** te Wamel, in veiling brengen en 14 dagen daarna verkoopen:

ONDER WAMEL.

- Eenen **BOUWHOF**, de *Pollenbouwing* genaamd, met **UITERWAARD**, den *Zaaiwaard* genaamd, **WEL-BOUWLAND** en **HOUTGEWAS**, groot 23 Bunders 31 Roeden 60 Ellen: in 10 Perceelen en in Massa.
- Eenen **BOUWHOF**, de *Bouwing* genaamd, met **UITERWAARDEN**, **BOOMGAARDEN**, **WEL-BOUWLAND** en **HOUTGEWAS**; groot 31 Bunders 48 Roeden 60 Ellen: in 9 Perceelen en in Massa. — Beide Bouwhoven ook in eene Massa.
- Vier **HUIZEN**, met **TUINEN**, **TEEL-LAND** en **HOUTGEWAS**, zamen groot 1 Bunder 17 Roeden 40 Ellen; in 4 Perceelen.

4. Een Perceel **BOUWLAND**, den *Kraaipas*, groot 1 Bunder 26 Roeden, en twee Kampen **WEL-BOUWLAND** aan de *Waal*, groot 4 Bunders 31 Roeden 10 Ellen: in 10 Perceelen.

ONDER LEEUWEN.

5. Een Perceel **LAND**, groot 42 Roeden, in Erfpacht voor f 14.— Jaarlijks.

GRANENMARKT.

Te Amsterdam van Maandag den 16den September.

Oude tarwe bij gerijven als vorige dagen verkocht. Nieuwe soorten Lager kocht: 128 p. b. Pools. f 365; 129 p. n. Bovenl. f 318; 130 p. wib. Pool. f 380; 127 p. o. Rost. f 365; 127 p. o. Pommer f 360; 129, 132 p. a. Kleefs. f 322, 334.

Rogge tot vorige prijzen met redelijken handel; 122 p. j. Pruis. f 170; 140 p. o. dito f 205; 121 p. n. Overijs. f 180 116 p. o. Pruis. f 200.

Garst als voren; 99 p. Old. Wr. 160.

Haver in een doen; 84 p. fijne f 108; 75 p. o. Veen f 95; 83 p. p. dito f 10.

Boekweit slap en f 20 lager; 118 p. n. Amerf. f 105; 117, 118 p. n. Gel. f 200; 116 p. n. Gord. f 190.

Koolzaad in een doen; Gron. 53½ a 54 p. vl.; Vriesch 53½, 54 p. vl.; gerst. dito 37½ p. vl.

Lijnzaad als voren; 108 p. Dantz. f 245.

Raapolie in een doen; per 67w f 32½; Vlieg. f 31½ a ½; Oct f 31½; Nov. f 31½ a ½; Mei 1840 f 32½.

Lijholie per 67w. f 28½; Vliegend f 27½ a ½; Hennep Olie per 67w f 34½.

Vliegend f 33½.

Raapkoeken f 64 a 66. Lijnkoeken f 8½ a 9½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag den 16den September. 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 53½, 54. Dito 5 pCt. 101½. Kansb. f 26½, 27.

Am. Synd. 4½ pCt. 95½, 7. Dito 3½ pCt. 80½. Handelsm. 174½.

Oost. Indic. 5 pCt. 99½. Ardoins van 85 p. st. 26½, 1, 1, Passiv. 8½, 9. Fr. Uitgest. 9½, 10. Oude Russen 104½. Roebels 6 pCt.

68. Columb. 21½, 22.

BIJENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De fondsen waren te Brussel den 16den September de 2½ pCt 55½; de 5 pCt 101½; de 4 pCt 92½ de 3pCt 71½.

De Ardoins te Antwerpen 28½.

Latere Berigten.

PARIS, den 16den September.

TELEGRAFISCHE DEPECHES.

Bayonne den 13den September, 9 ure 's avonds en Ainhoo, denzelfden dag.

De onder prefect van Bayonne aan den Minister van Buitenlandsche zaken.

Don Carlos heeft gastvrijheid en eene schuilplaats gevraagd. Hij is in Frankrijk met zijne familie angekommen.

De Generaal Kommandant der 29 militaire divisie aan den Minister van buitenlandsche zaken.

Bayonne den 14den September.

De Generaal *Eguia*, de Markies de *Valdespina* en *Sijwesters* Generaal en Chef den genie zijn gisteren in de *Aldules* gekomen.

Bayonne den 14den September half twaalf 's avonds.

De Generaal Kommandant der 20 militaire divisie aan den Minister van buitenlandsche zaken.

Don Carlos en zijne familie [zijn ten 4 ure 's avonds te Ainhoo] angekommen. Zij zijn door den onder prefect en onze troepen ontvangen en naar Saint-Pé geleid.

Deze plaats is een kleine stad in het Departement der Opper-Pyrenéen, drie uren van Argelès en vijf en een vierde uur van Tarbes. De bevolking telt 2600 zielen.

De intrede van don Carlos op het Fransche grondgebied, is van het hoogste belang; deze gebeurtenis is een onderpand van vrede voor het overige gedeelte van Europa. Het is thans gedaan en de constitutionele zaak in Spanje schijnt verzekerd te zijn; het is niet zonder pogingen, zonder offeringen, zonder lange en moeizame onderhandelingen dat men tot dezen nitslag is gekomen. Het beginsel, krachtens hetwelk het viervoudig verbond is gesloten, heeft door de getrouwheid der contracterende partijen de overhand behouden. Frankrijk heeft een groot deel in de onderverping der in opstand zijnde provincien gehad. De opstand is ondermijnd, gadermoraliseerd en van alle hulp onthloot geworden; toen dezelve zonder hoop op vreemden onderstand was, is het voortzetten der vijandelijkheden gestaakt geweest.

De oorzaken die het meest aan het traktaat van Bergara hebben toegebracht zijn de behoeften aan den vrede en de staatkunde van Frankrijk. Onder het toezigt van het Fransche gouvernement zijn sedert vele maanden betrekkingen aangeknoopt en doen het geraken eener aanstaande schikking in de Basco-Navarresche Provincien omloop was, heeft zich het algemeen gevoelen voor den vrede krachtadiglijk verklaard.

De provinciale deputatie zoo van de zijde der Constitutionele als van de zijde der Carlisten hebben medegewerkt om de somo deren bij een te brengen en te doen begrijpen, dat zij vereenigd konden worden.

Don Carlos had de sympathien der in opstand zijnde provincien verloren, sedert de verschrikkelijke doodstraffen te Estella en de schandelijke herroepingen, die de vrees hem hadden afgeperst.

Cabrera is nog in het Koninkrijk van Valencia en Aragon, dat aldaar even als in Navarre verlangen de bevolkingen naar het stellen der rust en ook daar werkt Frankrijk krachtadiglijk. In geheim zijn onderhandelingen begonnen, die dezelfde uitkoopt zullen hebben als men thans in de baskische provincien bekomen heeft.